

ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ

της Διαμεσογειακής Επιτροπής της CRPM που πραγματοποίησε την ετήσια Γενική Συνέλευσή της στις 13 Σεπτεμβρίου 2010

Οι Μεσογειακές Περιφέρειες μέλη της Διαμεσογειακής Επιτροπής της CRPM, που συγκεντρώθηκαν στα Ιωάννινα στις 13 Σεπτεμβρίου 2010, εκφράζουν εκ νέου την ικανοποίησή τους :

- για την επίσημη εγκατάσταση της ARLEM που δηλώνει ένα σημαντικό στάδιο όσον αφορά το ρόλο των Περιφερειών στη μεσογειακή διακυβέρνηση
- για την εγκατάσταση στη Βαρκελώνη της Γραμματείας της Ένωσης για τη Μεσόγειο, που προσφέρει μια πραγματική ευκαιρία για την δυναμική ενίσχυση της ευρωμεσογειακής συνεργασίας σε διάφορους τομείς.

Το μέλλον της πολιτικής συνοχής

Τη στιγμή που εγκαινιάζεται ο προβληματισμός για την πολιτική συνοχής με στόχο το μελλοντικό προγραμματισμό, κρίνεται σημαντικό το να ληφθούν υπόψη οι ανάγκες των Μεσογειακών Περιφερειών, ένα μεγάλο μέρος των οποίων παραμένει ακόμη στο περιθώριο των βασικότερων αναπτυξιακών δυναμικών, κυρίως λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Ωστόσο, για τον προϋπολογισμό των ετών 2014-2020, ένα μεγάλο μέρος τους θα περάσει άμεσα από το στόχο σύγκλισης ή *"phasing-out"* στο στόχο περιφερειακής και εργασιακής ανταγωνιστικότητας, χωρίς να περάσει προηγουμένως από ένα στάδιο *"phasing-in"* που θα υπολόγιζε περισσότερο την αντικειμενική τους κατάσταση. Το γεγονός αυτό θα προκαλέσει μια πολύ σημαντική μείωση των κονδυλίων που θα χορηγηθούν στις Μεσογειακές Περιφέρειες, οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπίσουν τη σημερινή οικονομική κρίση με ακόμη λιγότερα μέσα. Η επικράτηση μιας διαρθρωτικής ευρωπαϊκής υποστήριξης στο σύνολο της περιοχής της Μεσογείου αποκτά επομένως ζωτική σημασία για την αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής από την κάθε Περιφέρεια, και την για την δημιουργία ενός νέου στρατηγικού μοντέλου, το οποίο θα έχει τις ρίζες του σε μια αληθινή κοινωνία της γνώσης που θα σέβεται το περιβάλλον, και στην μετάλλαξη των συστημάτων εργασίας και επιμόρφωσης που είναι απαραίτητα για την επιτυχία του.

Ο ρόλος των Περιφερειών στο Ευρωπαϊκό γενικό πλαίσιο και η Στρατηγική ΕΕ 2020

Θα ήταν χρήσιμο να αναφερθεί εδώ η ιδιαίτερα θετική εξέλιξη που σχετίζεται με την πρόσφατη μεγιστοποίηση του ρόλου των Περιφερειών στο ευρωπαϊκό γενικό πλαίσιο, μέσα από την έγκριση, μεταξύ άλλων, της Συμφωνίας της Λισσαβόνας. Από θεσμικής άποψης, οι Περιφέρειες ενισχύονται χάρη στην επέκταση της αρχής της επικουρικότητας, η οποία αποτελεί το καταλληλότερο μέσο για την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων. Πρέπει επίσης να σημειωθεί πως η **Συμφωνία ενισχύει την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή εντός της Ένωσης** : για πρώτη φορά η αρχή της εδαφικής συνοχής συμπεριλαμβάνεται στους στόχους της ΕΕ, όπως επίσης και ο στόχος της μείωσης της απόκλισης που υφίσταται μεταξύ των αναπτυξιακών επιπέδων των διάφορων Περιφερειών και των αργοπορημένων μη προνομιούχων Περιφερειών (αρθ. 174 ΤFUE).

Είναι ωστόσο λυπηρή η διαπίστωση ότι, σε πλήρη αντίφαση με το ευρωπαϊκό επίπεδο, ορισμένα μεσογειακά Κράτη μέλη φαίνονται να αμφισβητούν σήμερα αυτό τον αυξημένο ρόλο των Περιφερειών.

Από την άποψη της εφαρμογής των ευρωπαϊκών πολιτικών, η εγκαινίαση της **Στρατηγικής ΕΕ 2020** προσδίδει έναν νέο ρόλο στις Περιφέρειες, αφού εμφανίζονται πλέον ως εταίροι στην εφαρμογή των στόχων για μία έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Η Συμφωνία της Λισσαβόνας καθιστά πράγματι την ελάττωση των αναπτυξιακών διακρίσεων μεταξύ ευρωπαϊκών Περιφερειών ως τον πρωταρχικό στόχο της πολιτικής αυτής.

Οι ευρωπαϊκές Περιφέρειες, λόγω της οικονομικής πραγματικότητας που βιώνουν, αλλά και των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι δημόσιοι προϋπολογισμοί στο σύνολό τους, αιτούνται, από το 2014 :

- Την παροχή ουσιαστικής οικονομικής βοήθειας προτεραιότητας στις Περιφέρειες με ΑΕΠ μικρότερο από αυτό του 75% του μέσου όρου της ΕΕ27
- Την παροχή βοήθειας στις Περιφέρειες με ΑΕΠ μεγαλύτερο από αυτό του 75% του κοινοτικού μέσου όρου. Μεταξύ αυτών, όσες παρουσιάζουν διαρθρωτικές δυσκολίες προσαρμογής θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο μίας εξειδικευμένης ενίσχυσης, το οικονομικό εύρος της οποίας, επί του παρόντος ανεπαρκές σε σχέση με το υπάρχον γενικό πλαίσιο, θα πρέπει να επαναξιολογηθεί, με τη βοήθεια ενός μεταβατικού μηχανισμού παραδείγματος χάριν.
- Μία αυξημένη στήριξη της εδαφικής συνεργασίας.

Πέραν αυτών, η εγγενής στην πολιτική συνοχής περιφερειακή διάσταση καθιστά την διακυβέρνησή της το ίδιο καθοριστική και συμπληρωματική για την αποτελεσματικότητά της, όσο και η δημοσιονομική της διάσταση

Όσον αφορά την περίπτωση της Μεσογείου, η στρατηγική ΕΕ 2020 θα πρέπει να λάβει υπόψη την γνώμη των μεσογειακών Περιφερειών, προκειμένου να προσαρμόσει τους βασικούς άξονες δράσης της νέας αυτής στρατηγικής στις πραγματικές ανάγκες τους σε σύνδεση με τις εδαφικές ιδιαιτερότητές τους. Θα πρέπει επίσης να λάβει υπόψη τον πλούτο των σχέσεων εγγύτητας που αναπτύσσουν οι μεσογειακές Περιφέρειες και να εντάξουν την διάσταση αυτή στην στρατηγική.

Οι μεσογειακές Περιφέρειες απέναντι στην οικονομική κρίση

Η παγκόσμια οικονομική κρίση είχε έναν ιδιαίτερα ζημιογόνο αντίκτυπο στην μεσογειακή περιφερειακή οικονομία. Ως εκ τούτου, οι μεσογειακές Περιφέρειες επιθυμούν να εκμεταλλευτούν την στιγμή αυτή για να επισπεύσουν τις απαιτούμενες διαρθρωτικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις, δεδομένου ότι σχεδόν τα τρία τέταρτα των κοινοτικών πολιτικών αναπτύσσονται στα υποκρατικά επίπεδα. Οι Περιφέρειες αυτές διαθέτουν επομένως ένα σημαντικότερο δυναμικό, ικανό να δώσει λύσεις στην αντιμετώπιση της κρίσης αυτής, να τοποθετήσει τη Μεσόγειο τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, και να διαδραματίσει έναν αυξημένο ρόλο στην διαμόρφωση μεγάλων θεματικών σχεδίων (μεταφορές, νερό, ενέργεια, καινοτομίες, κτλ.).

Οι μεσογειακές Περιφέρειες και το μέλλον της πολιτικής γειτονίας

Οι μεσογειακές Περιφέρειες εκφράζουν την ανησυχία τους σχετικά με το μέλλον της **πολιτικής γειτονίας** και επιθυμούν την μετεξέλιξη της πολιτικής αυτής σε μία πραγματική πολιτική συνοχής για το Νότο. Στην κατεύθυνση αυτή, κρίνεται απαραίτητη η εξισορρόπηση των δημοσιονομικών προοπτικών της πολιτικής γειτονίας για την περίοδο 2014-2020, δεδομένου ότι οι δημοσιονομικές χορηγήσεις του Ευρωπαϊκού εργαλείου γειτονίας και η συνεργασία (IEVP) για τα μεσογειακά κράτη βρίσκονται σε πολύ πιο χαμηλό επίπεδο από αυτό των ανατολικών χωρών.

Οι μεσογειακές Περιφέρειες καλούν σε κατάρτιση ενός **Σχεδίου Δράσης για τη Μεσόγειο** που θα λαμβάνει υπόψη την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, σύμφωνα με τις νέες προτεραιότητες που αναγγέλθηκαν από την Συνθήκη της Λισσαβόνας : τη σημασία του γεωγραφικού γενικού πλαισίου, την διαφοροποίηση των πολιτική ανάλογα με το υπάρχον γεωγραφικό πλαίσιο, την θεματική ένταξη των διαφόρων τομεακών πολιτικών και την σημασία της συμμετοχής των προερχόμενων από τις Περιφέρειες φορέων.

Μέσα στο γενικό αυτό πλαίσιο οι Περιφέρειες της Διαμεσογειακής Επιτροπής επιθυμούν να προωθήσουν μία μεσογειακή ολοκληρωμένη προσέγγιση στους διάφορους τομείς δραστηριότητας, συμπεριλαμβάνοντας ειδικότερα την ολοκληρωμένη προσέγγιση που σχετίζεται με τη θάλασσα, την θαλάσσια ολοκληρωμένη πολιτική στη Μεσόγειο. Η προσέγγιση αυτή, που στηρίζεται στη στενή συνεργασία και την ανάπτυξη εκτεταμένων διαβουλευσεων μεταξύ του συνόλου των βασικών φορέων πρέπει να αποτελεί τη βάση οποιασδήποτε ανάπτυξης και οποιωνδήποτε περιφερειακών πρωτοβουλιών προμολόγησης της διαμόρφωσης περιφερειακών ή στρατηγικών μακρο-σχεδίων ικανών να προσδώσουν ορατότητα στο σύνολο των εδαφών της ζώνης και στις ανάγκες αυτών. Αυτός είναι και ο ρόλος των τοπικών και περιφερειακών αρχών της Διαμεσογειακής Επιτροπής, μέσα από την συμμετοχή της τελευταίας στην ARLEM, την Επιτροπή Περιφερειών και σε σύνδεση με την Γενική Γραμματεία της ΕγΜ, ειδικότερα.

Τα κύρια τομεακά ζητήματα της Διαμεσογειακής Επιτροπής που στοχεύουν σε μακρο-σχέδια :

➤ **Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στην Μεσόγειο**

Ενίσχυση του τομέα της θαλάσσιας πολιτικής διακυβέρνησης και του συντονισμού μεταξύ των διαφόρων θεσμικών επιπέδων και του ρόλου των Περιφερειών, προσδίδοντας συνάφεια σε χωρικές, παράκτιες και θαλάσσιες προσεγγίσεις.

Η κάθε μία από τις τρεις προσεγγίσεις που προτείνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου οι θαλάσσιοι και παράκτιοι χώροι να αποτελέσουν το αντικείμενο μίας συναφούς δημόσιας διαχείρισης (σύσταση σχετικά με την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών, οδηγία πλαίσιο για μία θαλάσσια στρατηγική, θαλάσσια χωροταξία), έχει έναν οριοθετημένο και δικό της στόχο, ωστόσο και οι τρεις είναι συμπληρωματικές μεταξύ τους. Δεδομένης της εμπλοκής του συνόλου των βαθμίδων της δημόσιας δράσης –από το τοπικό επίπεδο ως αυτό των θαλάσσιων λεκανών- οι Περιφέρειες αναμένουν επομένως από την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το *Maritime Spatial Planning* και τις ενδεχόμενες νομοθετικές μεταφράσεις της να έχει τις βάσεις της στις αρχές της διακυβέρνησης πολλαπλών επιπέδων. **Μία ολοκληρωμένη πολιτική δύο επιπέδων κρίνεται ως εκ τούτου απαραίτητη : στο επίπεδο των περιφερειακών αρχών και στο επίπεδο των θαλάσσιων λεκανών.** Η αφομοίωση αυτή αποτελεί τον στόχο του σχεδίου μας MAREMED μέσα από την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών που αυτό προωθεί.

➤ **Μεταφορές στην Μεσόγειο**

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε μία νέα μεθοδολογία για τον καθορισμό των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφοράς (ΔΕΔ-Μ), σύμφωνα με την οποία ένα κεντρικό δίκτυο θα βρίσκεται σε επικοινωνία με ένα γενικό για μία καλύτερη σύνδεση των οικονομικών κέντρων με τις πύλες εισόδου προς την Ευρώπη, αντίθετα απ' ό,τι συμβαίνει στην παρούσα προσέγγιση, η οποία περιλαμβάνει 30 σχέδια προτεραιότητας, χωρίς ωστόσο να παρουσιάζει κάποια πρόθεση αλληλοσύνδεσής τους. Κρίνεται επομένως απαραίτητο να εργαστούμε στις μέρες μας, προκειμένου το νέο αυτό δίκτυο να λάβει υπόψη την υπόσταση της Μεσογείου ως μία θαλάσσια οδό πρώτης γραμμής σε παγκόσμιο επίπεδο, λόγω της γεωστρατηγικής της θέσης μεταξύ Ευρώπης, Αφρικής, Ασίας και Αμερικής. Η Μεσόγειος ωστόσο παρουσιάζει ορισμένες διαρθρωτικές αδυναμίες όσον αφορά την προσβασιμότητά της, γεγονός που δεν επιτρέπει στις περιοχές της μεσογειακής λεκάνης να την εκμεταλλευτούν στον βαθμό που θα έπρεπε. Η Μεσόγειος θα μπορούσε να μεγιστοποιήσει το δυναμικό της αν διέθετε **ένα ολοκληρωμένο δίκτυο γύρω από τα λιμάνια της, μέσα από την κατάρτιση σχεδίων τροπικής μεταφοράς.** Ο στόχος αυτός θα επέτρεπε την μείωση του μεταφορικού κόστους και θα μπορούσε να δώσει αποτελεσματικές λύσεις στην καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών.

Αναφορικά με την ιδιαιτερότητα των μεσογειακών νησιωτικών εδαφών, θα ήταν σκόπιμος ένας καλύτερος εναρμονισμός των ΔΕΔ-Μ με το διαμεσογειακό δίκτυο μεταφορών ΔΜΔ-Μ, το οποίο καταρτίζεται επί του παρόντος στη Βόρεια Αφρική. Τα νησιά εξαρτώνται περισσότερο απ' οποιοδήποτε άλλος έδαφος από την συμμετοχή τους στα δίκτυα θαλάσσιων μεταφορών. Κρίνεται επίσης αναγκαία η αναγνώριση της σημασίας των νησιών στη Μεσόγειο, είτε πρόκειται για αυτά της Ισπανίας, είτε για αυτά της Γαλλίας, της Ιταλίας, ή της Ελλάδας... εκεί όπου εντοπίζονται δηλαδή οι μεγάλες συγκεντρώσεις πληθυσμού, δραστηριοτήτων και λογιστικών ρευμάτων της Ευρώπης. Πρέπει να επιταχυνθεί η διαμόρφωση ενός θαλάσσιου χώρου χωρίς σύνορα από τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών, εξασφαλίζοντας την ελεύθερη πρόσβαση και την ανάπτυξη του ανταγωνισμού στον ευρωπαϊκό θαλάσσιο χώρο. Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε, όπως είναι φυσικό, πως η συμμετοχή των νησιών στα ΔΕΔ-Μ είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την εξάρτησή τους από τις θαλάσσιες μεταφορές και πως θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η πολυτροπικότητα ακόμη και στην μεταφορά επιβατών, διευκολύνοντας την κίνηση μεταξύ των σιδηροδρομικών δικτύων υψηλής ταχύτητας, των διευρωπαϊκών δικτύων θαλάσσιων μεταφορών και των αεροδρομίων.

Ως εκ τούτου, τα ΔΕΔ-Μ θα πρέπει να χρησιμεύσουν στην διάρθρωση μίας πολιτικής μεταφορών στην Μεσόγειο, δεδομένου ότι τα οικονομικά και περιβαλλοντικά πλεονεκτήματα που θα πήγαζαν από κάτι τέτοιο θα είχαν έναν ιδιαίτερα θετικό αντίκτυπο στο σύνολο της Ευρώπης. Επομένως, η αναθεώρηση της Λευκής Βίβλου θα πρέπει να υπογραμμίσει στο περιεχόμενό της ειδικότερα τις δύο αυτές ακόλουθες διαστάσεις, οι οποίες είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τη μελλοντική μορφή που πρέπει να πάρει η Μεσόγειος:

- Προσβασιμότητα των λιμανιών του Μεσογειακού Τόξου σύμφωνα με μία φιλοσοφία Ανατολής-Δύσης, και βελτίωση της άρδευσης της ενδοχώρας αυτών
- Ανάπτυξη του άξονα Νότου-Βορρά και της διατροπικότητας, εξασφαλίζοντας τις κατάλληλες συνθήκες διαλειτουργικότητας και διασύνδεσης των κόμβων διακίνησης εμπορευμάτων με τα ΔΕΔ-Μ

➤ Ενέργεια

Οι περιφέρειες έχουν ανάγκη από μία κοινή οπτική προκειμένου να είναι σε θέση να δώσουν λύσεις στις τέσσερις βασικές ενεργειακές προκλήσεις της ΕΕ : διασύνδεση των διαφόρων ευρωπαϊκών και μεσογειακών αγορών, επίτευξη της αφομοίωσης της αγοράς, εφοδιασμός σε εξασφαλισμένη ενέργεια με τη βοήθεια κατάλληλων συνδέσεων με χώρες-μη παραγωγούς, σύνδεση των παραγωγικών πηγών των ανανεώσιμων ενεργειών με τα υπάρχοντα ενεργειακά δίκτυα εφοδιασμού, ανάπτυξη των «έξυπνων δικτύων», που οδηγούν σε μία αποκέντρωση της ενεργειακής παραγωγής και σε μία πλήρη αφομοίωση των ανανεώσιμων ενεργειών. Κατ' αυτόν τον τρόπο εξηγείται η σημασία των ανανεώσιμων ενεργειών στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής ΕΕ2020, η οποία αποσκοπεί σε μία ελάττωση κατά 20% της ενεργειακής κατανάλωσης και των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, καθώς και σε μία αύξηση κατά 20% της χρησιμοποίησης ανανεώσιμων ενεργειών, προκειμένου να καταστεί δυνατή μία «Ευρώπη πόρων με αποτελεσματικότητα». Η Μεσόγειος διαθέτει ορισμένα μοναδικά γεωγραφικά πλεονεκτήματα (σημαντικές ηλιακές και αιολικές ενεργειακές πηγές), τα οποία θα πρέπει να τύχουν της αρμόζουσας εκμετάλλευσης στην κατεύθυνση της βελτίωσης της ενεργειακής μετατροπής τους. Πρόσφατα εγκρίθηκε η πρόταση της Επιτροπής σχετικά με την συγκέντρωση των υπαρχόντων πόρων για την προώθηση του ΕΠΙΠΕΔΟΥ 5 του SET-Plan, ειδικότερα σε ό,τι αφορά τις ευρωπαϊκές βιομηχανικές πρωτοβουλίες σχετικά με την αιολική και την ηλιακή ενέργεια, την βιοενέργεια, τα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας και την δέσμευση και αποθήκευση. Δεδομένου ότι η μεσογειακή λεκάνη περιλαμβάνει στις τάξεις της το μεγαλύτερο μέρος της ευρωπαϊκής συνοριακής γραμμής με τις τρίτες χώρες, έχει ιδιαίτερη σημασία η ανάπτυξη ενός έξυπνου δικτύου που θα επιτρέπει την τροφοδοσία της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας, *off-shore* και *on-shore*, στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Μεσόγειος θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην σύνδεση της Ευρώπης και στην διαφοροποίηση των πηγών ανεφοδιασμού των τρίτων χωρών.

➤ Το νερό

Το νερό αποτελεί ένα πολύτιμο και μοναδικό αγαθό, ειδικότερα σε ό,τι αφορά την Μεσόγειο, η οποία βιώνει μακρές περιόδους ξηρασίας και καταστροφικές πλημμύρες. Η διαχείριση του πόρου αυτού είναι ιδιαίτερα περίπλοκη και αποτελεί μία σημαντικότερη πρόκληση για τους εμπλεκόμενους φορείς της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης της περιοχής αυτής, ειδικότερα στις νότιες και ανατολικές όχθες της. Μία ολοκληρωμένη προσέγγιση διαχείρισης του νερού κρίνεται απαραίτητη, κυρίως σε ό,τι αφορά τους τέσσερις τομείς που υπογραμμίστηκαν στο περιεχόμενο της Μεσογειακής Στρατηγικής για το Νερό : την διακυβέρνηση, την χρηματοδότηση, την διαχείριση της ζήτησης και τις κλιματικές αλλαγές. Σε ευρωμεσογειακό επίπεδο, η επιτροπή (SUDEV) της ARLEM εργάζεται για τα ζητήματα του νερού στην Μεσόγειο, και έχει εγκαινιάσει ένα νέο πρότυπο για την διαχείριση του νερού, το οποίο έχει ως βάση του την αλληλεγγύη μεταξύ Περιφερειών και την διασυνοριακή συνεργασία, ένα πρότυπο το οποίο αναφέρεται τόσο στην ποιότητα, όσο και στην ποσότητα. Πέραν αυτού, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ETE) διαθέτει σημαντικούς πόρους για την χρηματοδότηση ενεργειών στα κράτη της νότιας όχθης της Μεσογείου (πρόγραμμα FEMIP). Χωρίς αμφιβολία, η πραγματοποίηση του επόμενου παγκόσμιου Φόρουμ για το Νερό (Μασσαλία 2012) θα αποτελέσει την ευκαιρία για την εμβάθυνση από κοινού των βασικότερων προκλήσεων που σχετίζονται με το ζήτημα του νερού στην μεσογειακή λεκάνη. Μελλοντικά, κρίνεται απαραίτητο οι αυριανές νομοθεσίες και τα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία να λάβουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες των μεσογειακών λεκανών.

➤ Γεωργία και ανάπτυξη της υπαίθρου

Το 2008 εγκαινιάστηκαν ορισμένες σημαντικές μεταρρυθμίσεις, κατά την πραγματοποίηση του «Check up της ΚΑΠ». Η μελλοντική μετά το 2013 ΚΑΠ θα πρέπει να προχωρήσει ακόμη παραπέρα σε ό,τι αφορά την αναμόρφωση των μηχανισμών στήριξης των γεωργών και των εδαφών.

Πράγματι, η ΚΑΠ οφείλει να αποτελεί μία ισχυρή γεωργική και επισιτιστική πολιτική, η οποία θα παρέχει μία σταθερή στήριξη στον κοινοτικό αγροεπισιτιστικό τομέα και θα επιτρέπει την αντιμετώπιση των διαφόρων προκλήσεων. Η πολιτική αυτή έχει έναν ιδιαίτερα εδαφικό χαρακτήρα και ως εκ τούτου θα πρέπει να πλαισιώνεται από το μέγιστο δυνατό επίπεδο επικουρικότητας.

Στην κατεύθυνση αυτή, κρίνεται απαραίτητη η κινητοποίηση των μεσογειακών Περιφερειών για την σωστή αξιοποίηση των ιδιαιτεροτήτων τους : αυξημένη ποικιλία ειδών εκμετάλλευσης, συχνή εκτατική γεωργία (ειδικότερα σε ό,τι αφορά την εκτροφή) που γεννά νέα αγροτικά και αγροεπισιτιστικά επαγγέλματα, παράγοντας δημόσια αγαθά αναδημιουργίας του περιβάλλοντος και του τοπίου. Η ιδιαίτερη σημασία των φρούτων και των λαχανικών, των πολυαριθμίων προϊόντων πιστοποιημένης ποιότητας και των δεσμών μεταξύ γεωργικής παραγωγής και πολιτισμικής ταυτότητας της μεσογειακής λεκάνης θα μπορέσει κατ' αυτόν

τον τρόπο να επανεπιβεβαιωθεί με τη σειρά της. Κατά τον ίδιο τρόπο, η γεωργία στην μεσογειακή ζώνη έχει να αντιμετωπίσει ποικίλα φυσικά μειονεκτήματα. Κρίνεται σημαντικό η επανεξέταση των ενδιάμεσων μη προνομιούχων ζωνών που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα από την Επιτροπή να οδηγήσει σε μία αναγνώριση αυτών των ιδίων της Μεσογείου μειονεκτημάτων.

Εκτός αυτού, οι συγκρούσεις στη χρήση τους και η πίεση που δέχονται οι γεωργικές εκτάσεις στις παράκτιες ζώνες είναι ιδιαίτερα έντονες. Η γεωργική δραστηριότητα διαδραματίζει επίσης έναν βασικότατο ρόλο στην χωροταξία των εδαφών και την διάρθρωση παράκτιων ζωνών-ενδοχώρας, καθώς επίσης και στην καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών.

Κρίνεται ζωτικής σημασίας οι ιδιαιτερότητες αυτές των μεσογειακών εδαφών μας και ο κεντρικός ρόλος των Περιφερειών στην διακυβέρνηση της ΚΑΠ να επανεπιβεβαιωθούν στον πυλώνα της ανάπτυξης της υπαίθρου, που πρέπει να συνεχίσει να αποτελεί μία από τις προτεραιότητες της ΕΕ.

Η Διαμεσογειακή Επιτροπή θα μπορέσει να προσκομίσει την συνεισφορά της σε αυτήν την κατεύθυνση ως απάντηση στην Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα τους προσανατολισμούς της μελλοντικής ΚΑΠ, η οποία αναμένεται να παρουσιαστεί το ερχόμενο φθινόπωρο ή κατά την υποβολή των νομοθετικών προτάσεων στις αρχές του 2011.

➤ **Η καινοτομία**

Η καινοτομία αποτελεί ένα ζωτικό στοιχείο της βιώσιμης ανάπτυξης της οικονομίας, όπως πιστοποιεί η σημασία που της δίνεται στο περιεχόμενο της στρατηγικής της Λισσαβόνας και της στρατηγικής ΕΕ2020 σε τομεακό επίπεδο. Η καινοτομία παρουσιάζει δε ακόμη μεγαλύτερη σημασία σε περιόδους οικονομικής κρίσης, όπως την σημερινή. Σχέδια όπως το IC Med (inter-clusters στην περιοχή της Μεσογείου) στοχεύουν στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των μεσογειακών Περιφερειών σε ό,τι αφορά το ζήτημα αυτό. Η έννοια της καινοτομίας συνδέεται άρρηκτα με αυτές της έρευνας και της ανάπτυξης, όπως πιστοποιούν τα διάφορα ευρωπαϊκά προγράμματα : το Πρόγραμμα Πλαίσιο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΠΠΕΤΑ) και το Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία (PCI). Εκτός αυτού, η έρευνα αποτελεί μία θεμελιώδη διάσταση αναφορικά με τις κομβικές διακυβεύσεις που αντιμετωπίζουν οι μεσογειακές Περιφέρειες, όπως είναι η ενέργεια ή οι κλιματικές αλλαγές.

Κλείνοντας, οι μεσογειακές Περιφέρειες της CIM εκφράζουν το έντονο ενδιαφέρον τους σχετικά με την υποβολή ορισμένων πιλοτικών σχεδίων για τα ζητήματα προτεραιότητας της Μεσογείου. Δηλώνουν την επιθυμία τους για εκμετάλλευση της ευκαιρίας που παρουσιάζεται με την έναρξη των διαπραγματεύσεων σχετικά με τις δημοσιονομικές προοπτικές και με την Πέμπτη έκθεση για την συνοχή, για μία πληρέστερη αναγνώριση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής στη Μεσόγειο στη βάση της διακήρυξης αυτής.